

"AzBiznes" MMC

Nümunəvi maliyyə hesabatları
və Müstəqil auditorun rəyi
31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə

Baku, Azerbaijan
www.davudmamedov.com

Mündəricat

Müstəqil auditorun hesabatı	3
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	7
Pul hərəkətləri haqqında hesabat	8
1. Giriş	9
2. Uçot siyasətləri	9
3. Mühüm mühakimələr və təxminlər	21
4. Satış gəliri	23
5. Satışın maya dəyəri	23
6. Satış və dağıtım xərcləri	23
7. İnzibati xərclər	24
8. Maliyyə xərcləri	24
9. Mənfəət vergisi	25
10. Pul və pul ekvivalentləri	26
11. Verilmiş avanslar	26
12. Debitor borcları	26
13. Mal-materiallar	27
14. Torpaq, tikili və avadanlıq	28
15. Qeyri-maddi aktivlər	29
16. Kreditor borcları	30
17. Alınmış avanslar	30
18. Borclar	30
19. Lizing öhdəlikləri	31
20. Digər öhdəliklər	33
21. Nizamnamə kapitalı	33
22. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər	33
23. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi	35
24. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	38
25. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr	39

Müstəqil auditorun hesabatı

"AzBiznes" MMC-in səhmdarlarına və rəhbərliyinə

Rəy

Biz "AzBiznes" MMC-in (bundan sonra "Şirkət") 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər ümumi gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesablardan, habelə mühüm mühasibat uçotu siyasətləri daxil olmaqla qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim fikrimizcə, əlavə olunmuş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Şirkətin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartları ("BAS") əsasında aparmışıq. Bizim həmin standartlar üzrə öhdəliklərimiz hesabatımızın "Auditorun maliyyə hesabatlarının auditini üzrə məsuliyyəti" bölməsində təsvir olunur. Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Peşəkar mühasiblərin etika məəcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları daxil olmaqla) ("MBESŞ Məcəlləsi") uyğun olaraq biz Şirkətdən müstəqillik və MBESŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu rəyin bildirilməsi üçün yetərli və uyğun əsası təmin edir.

Rəhbərliyin və idarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslərin maliyyə hesabatlarına dair məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün zəruri saydığı daxili nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olduğu və ya bunu etməkdən başqa heç bir real alternativini olmadığı hallar istisna olmaqla, Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsizliklə bağlı məsələlərin açıqlanmasına və mühasibat uçotunu fasiləsizlik prinsipi əsasında aparmasına görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlılığı prosesinə nəzarət edir.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz bütövlükdə maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək əhəmiyyətli təhriflərin olmamasına dair yetərli əminlik əldə etmək və auditorun hesabatında bu barədə rəy bildirməkdir. Yetərli əminlik əminliyin yüksək dərəcəsini ifadə edir, lakin BAS-a uyğun olaraq aparılmış audit nəticəsində mövcud olan bütün təhriflərin üzə çıxarılmasına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi ya məcmu olaraq istifadəçilərin maliyyə hesabatlarının əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli sayılır.

17 mart 2025

Bakı, Azərbaycan

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir
haqqında hesabat
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	2024	2023
Satış gəliri	4	11,936	10,944
Satışın maya dəyəri	5	(5,612)	(5,090)
ÜMUMİ MƏNFƏƏT		6,324	5,854
Satış və dağıtım xərcləri	6	(1,352)	(1,236)
İnzibati xərclər	7	(831)	(731)
Maliyyə aktivləri üzrə xalis dəyərsizləşmə	12	11	(18)
Digər əməliyyat gəlirləri və xərcləri		16	(2)
XALIS ƏMƏLİYYAT MƏNFƏƏTİ		4,168	3,867
Maliyyə xərcləri	8	(227)	(279)
Maliyyə gəlirləri		7	16
Torpaq, tikili və avadanlığın silinməsindən xalis gəlir		26	3
VERGİDƏN ƏVVƏLKİ MƏNFƏƏT		3,974	3,607
Mənfəət vergisi	9	(823)	(736)
XALIS MƏNFƏƏT		3,151	2,871
Yenidən qiymətləndirmə rezervi	14	172	-
DİGƏR MƏCMU GƏLİR		172	-
CƏMİ MƏCMU GƏLİR		3,323	2,871

Rəhbərlik adından:

Mahir Həsənov
İdarə Heyətinin Sədri

İradə Əliyeva
Maliyyə Direktoru

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Pul və pul ekvivalentləri	10	4,281	3,401
Verilmiş avanslar	11	66	67
Debitor borcları	12	1,603	846
Mal-materiallar	13	1,748	1,585
Digər aktivlər		4	14
CƏMİ CARİ AKTİVLƏR		7,702	5,913
Torpaq, tikili və avadanlıq	14	4,935	5,265
Qeyri-maddi aktivlər	15	559	559
İstifadə hüquqları	19	752	669
Təxirə salınmış vergi aktivləri	9	29	27
CƏMİ UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		6,275	6,520
CƏMİ AKTİVLƏR		13,977	12,433
Kreditör borcları	16	2,303	1,329
Alınmış avanslar	17	114	116
Borclar	18	749	553
Lizinq öhdəlikləri	19	214	94
Digər öhdəliklər	20	1,262	969
CƏMİ CARİ ÖHDƏLİKLƏR		4,642	3,061
Borclar	18	404	947
Lizinq öhdəlikləri	19	597	614
CƏMİ UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		1,001	1,561
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		5,643	4,622
Nizamnamə kapitalı	21	180	180
Yenidən qiymətləndirmə rezervi	14	654	482
Bölüşdürülməmiş mənfəət		7,500	7,149
CƏMİ KAPİTAL		8,334	7,811
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		13,977	12,433

Rəhbərlik adından:

Mahir Həsənov
İdarə Heyətinin Sədri

İradə Əliyeva
Maliyyə Direktoru

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	Nizamnamə kapitalı	Yenidən qiymət- ləndirmə rezervi	Bölüşdü- rilməmiş mənfəət	CƏMİ
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ		180	482	5,578	6,240
Dividendlər	21	-	-	(1,300)	(1,300)
İl üzrə mənfəət		-	-	2,871	2,871
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ		180	482	7,149	7,811
Dividendlər	21	-	-	(2,800)	(2,800)
İl üzrə mənfəət		-	-	3,151	3,151
Yenidən qiymətləndirmə	14	-	172	-	172
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ		180	654	7,500	8,334

Rəhbərlik adından:

Məhərr Həsənov
İdarə Heyətinin Sədri

İradə Əliyeva
Maliyyə Direktoru

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə pul hərəkətləri haqqında hesabat
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	2024	2023
Müştərilərdən mədaxil		13,335	13,107
Təchizatçılara ödənişlər		(6,160)	(6,391)
İşçilərə ödənişlər		(360)	(318)
Dövlət büdcəsinə ödənişlər		(1,797)	(966)
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ XALIS PUL HƏRƏKƏTİ		5,018	5,432
Torpaq, tikili və avadanlığın alışı		(715)	(463)
Qeyri-maddi aktivlərin alışı		(47)	(24)
Faiz gəlirindən mədaxil		16	-
Torpaq, tikili və avadanlığın satışından mədaxil		92	29
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ XALIS PUL HƏRƏKƏTİ		(654)	(458)
Alınmış kreditlər		118	159
Alınmış kreditlərin geri qaytarılması		(465)	(626)
Faiz ödənişləri		(153)	(214)
Lizinq ödənişləri		(206)	(164)
Dividendlər	21	(2,800)	(1,300)
MALİYYƏLƏŞMƏ FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ XALIS PUL HƏRƏKƏTİ		(3,506)	(2,145)
PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİNDƏ XALIS DƏYİŞİKLİK		858	2,829
Xarici valyuta məzənnələrinin təsiri		22	(1)
DÖVRÜN ƏNVVƏLİNƏ PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİ	10	3,401	573
DÖVRÜN SONUNA PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİ	10	4,281	3,401

Rəhbərlik adından:

Mahir Həsənov
İdarə Heyətinin Sədri

İradə Əliyeva
Maliyyə Direktoru

1. Giriş

"AzBiznes" MMC (bundan sonra "Şirkət") 23 mart 2018-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq təsis edilmiş məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Şirkət dövlət qeydiyyatına 1234567891 VÖEN-i ilə alınmışdır. Qeydiyyatdan keçmiş ofis AZ1010, Bakı şəhəri, Nizami küç., 96 ünvanında yerləşir.

Şirkət ev mebellərinin istehsalı və topdan satışı sahəsində fəaliyyət göstərir. Şirkətin yeganə zavodu Sumqayıt şəhərində yerləşir. Şirkətin məhsul portfelinə qonaq otağı, yataq otağı və digər ev mebelləri daxildir. Məhsullar əsasən pərakəndə satış şəbəkələrinə və bir sıra korporativ müştərilərə satılır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Şirkətdə 49 nəfər çalışmışdır (31 dekabr 2023: 46).

2. Uçot siyasətləri

Tərtibatın əsasları

Şirkətin hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibatlıq Standartları Şurası ("BMSŞ") tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") əsasında hazırlanmışdır.

Maliyyə hesabatları ilkin dəyər prinsipi əsasında hazırlanmışdır. Başqa qeyd olmazsa maliyyə hesabatlarının bütün məbləğləri min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir.

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarını təsdiqləyərkən, Şirkətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirmək üçün kifayət qədər resurslara sahib olacağına əsaslı şəkildə inanır. Beləliklə, Şirkət maliyyə hesabatlarını onun fəaliyyətini fasiləsiz olaraq davam etdirəcəyi əsasında hazırlamışdır.

Xarici valyutalar

Şirkətin maliyyə hesabatları onun funksional valyutası olan Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur.

Xarici valyuta ilə əməliyyatlar ilkin olaraq əməliyyatın tanındığı tarixdə müvafiq funksional valyutanın həmin tarixə olan məzənnəsi ilə uçota alınır. Xarici valyutada olan pul aktivləri və öhdəlikləri funksional valyutanın hesabat tarixinə olan məzənnəsi ilə əks etdirilir.

Valyuta	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
USD	1.7000	1.7000
EUR	1.7724	1.8766

Bu cür əməliyyatların aparılmasından və pul maddələrinin yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan bütün gəlir və xərclər xalis şəkildə mənfəət və ya zərərdə tanınır. İlk dəyəri xarici valyutada olan qeyri-pul maddələri yenidən qiymətləndirilmir. Borclarla bağlı xarici valyuta məzənnəsindən yaranan gəlir və xərclər mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda maliyyə xərcləri olaraq təqdim edilir.

Cari və ya uzunmüddətli kateqoriyaya təsnifat

Şirkət aktivləri və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda cari/uzunmüddətli təsnifatına əsasən təqdim edir. Aşağıdakı hallarda aktivlər cari aktiv kimi təsnif edilir:

- Normal əməliyyat dövrü çərçivəsində satılması və ya istifadə edilməsi gözlənildikdə;
- Əsasən ticarət məqsədləri üçün saxlandığında;
- Hesabat tarixindən sonra on iki ay müddətində realizasiya ediləcəyi ehtimal olunduqda; və ya
- Hesabat tarixindən sonra ən az on iki ay müddətində mübadiləsinə və ya istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmayan pul və pul ekvivalentləri olduqda.

Bütün digər aktivlər uzunmüddətli aktivlər kimi təsnif edilir.

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari hesab olunur:

- Ödənilməsi adi əməliyyat dövründə nəzərdə tutulduqda;
- Əsasən ticarət məqsədləri üçün saxlandığında;
- Hesabat tarixindən etibarən on iki ay ərzində ödənilməli olduqda; və ya
- Öhdəliyin yerinə yetirilməsini hesabat tarixindən ən azı on iki ay uzatmaq kimi şərtsiz hüquqa malik olmadıqda.

Şirkət bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər kimi təsnif edir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uzunmüddətli aktivlər və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

Satış gəliri

Malların satışı

Şirkət həm topdansasatış bazarına, həm də pərakəndə satış məntəqələri vasitəsilə birbaşa müştərilərə mal satır. Topdansasatış bazarında malların satışları, malların üzərindən nəzarətin ötürülməsi, yəni malı alıcının müəyyən etdiyi yerə göndərilməsi (çatdırılması) anında gəlir kimi tanınır. Çatdırılmadan sonra müştəri mallara tam nəzarət etmək hüququna malik olur, mallar üzərində əsas məsuliyyəti daşıyır və malların yararsız hala gəlməsi və ya itirilməsi risklərini öz üzərinə götürür. Debitor borcu Şirkət tərəfindən mallar müştəriyə təhvil verildiyi zaman tanınır, çünki bu, ödəniş almaq hüququnu və müəyyən müddət keçdikdən sonra qeyd-şərtsiz edir .

Pərakəndə satışlardan əldə edilən gəlir, müştərinin satış məntəqəsində malları təhvil aldığı anda tanınır. Satış dəyərinin ödənilməsi malların təhvil alındığı anda müştəri tərəfindən dərhal həyata keçirilir.

Şirkət müqavilədə satış qiymətinin bölüşdürülməsini tələb edən ayrıca icra öhdəliklərinin olub-olmadığını nəzərdən keçirir (məs., zamanətlər, müştəri bonusları). Malların satışı üzrə əməliyyat dəyərini müəyyən edərkən Şirkət maliyyə komponentinin mövcudluğunun, nağdsız ödənişin və müştəriyə ödənilməli olan kompensasiyanın (əgər varsa) təsirlərini nəzərə alır.

Əgər müqavilənin dəyəri dəyişkən qiymətə bağlıdırsa, Şirkət malların müştəriyə təhvil verilməsi nəticəsində hansı məbləğə malik olacağını təxmin edir. Dəyişkən qiymət müqavilənin bağlandığı zaman təxmin edilir və dəyişən məbləğ ilə əlaqədar qeyri-müəyyənlik sonrakı dövrlərdə aradan qalxanda, tanınmış məcmu gəlir məbləğində gəlirin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinin baş verməməsi ehtimalı yüksək olana qədər sabit qalır.

Şirkət adətən qanunun tələbi ilə malların satışı zamanı mövcud olan qüsurların ümumi təmiri üçün zamanət verir. Bu təminat tipli zamanətlər ehtiyatlar şəklində uçota alınır. Malların və əlaqəli xidmətlərin birligə satışı üzrə müqavilələr (məs., quraşdırma) iki icra öhdəliyindən ibarətdir, çünki mallar və əlaqəli xidmətlər həm müstəqil olaraq satılır, həm də müqavilə kontekstində fərqlənirlər. Müvafiq olaraq, Şirkət müqavilə dəyərini malların və əlaqəli xidmətlərin nisbi müstəqil satış qiymətləri əsasında bölüşdürür.

Xidmətlər

Şirkət müştərilərinə müxtəlif ixtisaslaşdırılmış xidmətlər təqdim edir. Bu cür xidmətlər zamanla yerinə yetirilən icra öhdəliyi kimi tanınır. Şirkət xidməti başa çatdırmaq üçün ümumi gözlənilən iş saatlarına nisbətə xərclənmiş iş saatları əsasında gəliri tanıyır.

Göstərilən xidmətlərə görə ödəniş xidmətlər tamamlanana qədər müştəri tərəfindən ödənilmir və buna əsasən təşkilatın dövr üzrə bu günə qədər yerinə yetirilmiş xidmətlərə görə ödəniş almaq hüququnu ifadə edən müqavilə üzrə aktiv kimi tanınır.

Torpaq, tikili və avadanlıq

Malların və ya xidmətlərin istehsalı və ya göstərilməsi zamanı istifadə, icarə (investisiya mülkiyyəti istisna olmaqla) və ya inzibati məqsədlər üçün saxlanılan torpaq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda yenidən qiymətləndirmə tarixində ədalətli dəyər olmaqla, yığılmış dəyərsizləşmə çıxılmaqla yenidən qiymətləndirilmiş dəyəri ilə əks etdirilir. Hesabat tarixinə olan balans dəyəri aktivin ədalətli dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməməsi üçün yenidən qiymətləndirmələr kifayət qədər müntəzəmliklə həyata keçirilir.

Yenidən qiymətləndirmədən yaranan artım DMG-də qeydə alınır və kapitalda yenidən qiymətləndirilmə rezervin kreditinə yazılır. Bununla belə, həmin aktivin əvvəllər mənfəət və ya zərərdə tanınmış yenidən qiymətləndirmə kəsirini silənə qədər, artım mənfəət və ya zərərdə tanınır. Yenidən qiymətləndirmə kəsiri, aktivin yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində tanınmış eyni aktiv üzrə mövcud rezervi əvəzləşdirdiyi hallar istisna olmaqla, mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır. Yenidən qiymətləndirilmiş əmlakın sonradan satışı və ya silinməsi zamanı yenidən qiymətləndirmə rezervində aktivə aid qalan qalıq birbaşa bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Bütün digər torpaq, tikili və avadanlıq, yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla, ilkin dəyərlə göstərilir. İlkin dəyərə obyektlərin alınması ilə birbaşa əlaqəli olan xərclər daxildir. Sonrakı məsrəflərlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Şirkətə daxil olması ehtimalı olduqda və həmin məsrəflərin dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bildikdə, onlar aktivin balans dəyərinə əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi tanınır. Ayrıca aktiv kimi uçota alınan aktivin hər hansı komponenti əvəz edildikdə onun balans dəyəri silinir. Bütün digər təmir və texniki xidmətlər baş verdikləri hesabat dövründə mənfəət və ya zərərə aid edilir.

Aktivlərin amortizasiyası təxmin edilən aşağıdakı faydalı istismar müddətləri üzrə düz xətt əsasında hesablanır:

Aktivin kateqoriyası	Faydalı istismar müddəti
Binalar və tikililər	25 - 40 il
Maşın və avadanlıqlar	5 - 15 il
Nəqliyyat vasitələri	5 - 10 il
Digər əsas vəsaitlər	4 - 8 il

Torpaq amortizasiya olunmur. Təxmin edilən faydalı istismar müddətləri, son qalıq dəyərləri və amortizasiya metodu hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və təxminlərdə hər hansı dəyişikliklərin təsiri gələcəkdə nəzərə alınır.

Torpaq, tikili və avadanlıq obyektini xaric edildikdə və ya aktivin davamlı istifadəsindən gələcək iqtisadi səmərə gözlənilmədikdə silinir. Aktivin satılması və ya silinməsi nəticəsində yaranan gəlir və ya zərər satışdan əldə olunan gəlirlə aktivin balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərərdə tanınır. Yenidən qiymətləndirilmiş aktivlər satıldıqda, həmin aktivlərlə bağlı digər ehtiyatlara daxil edilmiş istənilən məbləğ bölüşdürülməmiş mənfəətə Şirkət tərəfindən köçürülür.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin dəyərlə tanınır. İlkin tanındıqdan sonra qeyri-maddi aktivlər hər hansı yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə uçota alınır. Kapitallaşdırılmış təcrübə-konstruktor xərcləri istisna olmaqla, daxilə yaradılmış qeyri-maddi aktivlər kapitallaşdırılmır və müvafiq xərclər çəkildiyi dövrdə mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istismar müddətləri məhdud və ya qeyri-müəyyən kimi olur. Məhdud istismar müddəti olan qeyri-maddi aktivlər həmin müddət ərzində amortizasiya edilir və aktivin dəyərsizləşmə biləcəyinə dair əlamətlər olduqda dəyərsizləşmə üçün yoxlanılır. Məhdud faydalı istismar müddəti olan qeyri-maddi aktiv üçün amortizasiya müddəti və amortizasiya metodu ən azı hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir. Gözlənilən faydalı istismar müddətində və ya aktivdə təcəssüm olunan gələcək iqtisadi səmərələrin gözlənilən istehlak modelində dəyişikliklər müvafiq hallarda amortizasiya müddətinə və ya metoduna dəyişiklik etmək üçün nəzərdə tutulur və uçot təxminlərində dəyişikliklər kimi nəzərə alınır. Məhdud istismar müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya xərcləri mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

Qeyri-müəyyən faydalı istismar müddəti olan qeyri-maddi aktivlər amortizasiya edilmir, lakin hər il fərdi və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidlər səviyyəsində dəyərsizləşmə üçün yoxlanılır. Qeyri-müəyyən istismar müddətləri qeyri-müəyyənliyin qalmasına əmin olmaq üçün hər il nəzərdən keçirilir. Əminlik alınmadığı halda, faydalı istismar müddətinin qeyri-müəyyən müddətdən məhdud müddətə dəyişməsi gələcək dövrlərə təsir etməklə həyata keçirilir.

Qeyri-maddi aktiv xaric edildikdə (yəni, alıcının nəzarəti əldə etdiyi tarixdə) və ya onun istifadəsindən gələcək iqtisadi səmərə gözlənilmədikdə balansdan silinir. Aktivin silinməsi zamanı yaranan hər hansı gəlir və ya zərər (aktivin xaric edilməsindən əldə edilən xalis gəlirlə balans dəyəri arasında fərq) mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Şirkət hər hesabat tarixində aktivin dəyərsizləşməsinə dair əlamətin olub-olmamasını nəzərdən keçirir. Hər hansı əlamət mövcud olduqda və ya aktiv üçün illik dəyərsizləşmə testi tələb olunduqda, Şirkət aktivin bərpa edilə bilən dəyərini hesablayır. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun və ya gəlir yaradan vahidin (GYV) xaric edilmə xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri ilə istifadə dəyəri arasında daha yüksək olanıdır. Bərpa edilə bilən məbləğ hər fərdi aktiv üçün müəyyən edilir o şərtlə ki, o digər aktivlərdən və ya aktiv qruplarından əhəmiyyətli dərəcədə asılı olmayan gəlirlər yaradır. Aktivin və ya GYV-nin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərindən artıq olduqda, aktiv dəyərsizləşmiş hesab edilir və bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır.

İstifadə dəyərinin hesablanması, proqnozlaşdırılan gələcək pul hərəkəti vaxt dəyərinin və aktivə xas olan riskləri ehtiva edən vergidən əvvəlki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə diskontlaşdırılır. Satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərin müəyyən edilməsində son bazar əməliyyatları nəzərə alınır. Bazar üzrə kifayət qədər məlumatların mövcud olmadığı halda, müvafiq qiymətləndirmə modelindən istifadə edilir. Bu hesablamalar qiymətləndirmə əmsalları, açıq bazarda ticarət olunan səhm qiymətləri və ya digər mövcud ədalətli dəyər göstəricilərin əsasında aparılır.

Şirkət dəyərsizləşməni hər bir GYV üçün ayrıca hazırlanmış ən son büdcələr və proqnozlar əsasında hesablayır. Bu büdcələr və proqnozlar adətən beş illik dövrü əhatə edir. Uzunmüddətli artım tempi hesablanır və beşinci ildən sonra gələcək pul hərəkətini proqnozlaşdırmaq üçün tətbiq edilir.

Davam edən əməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri, əvvəllər DMG-də yenidən qiymətləndirmə ilə yenidən qiymətləndirilmiş əmlaklar istisna olmaqla, mənfəət və ya

zərər haqqında hesabatda tanınır. Bu cür əmlaklar üçün dəyərsizləşmə əvvəlki hər hansı yenidən qiymətləndirmənin məbləğinə qədər DMG-də tanınır.

Qudvil istisna olmaqla aktivlər üçün, əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərərlərinin artıq mövcud olmadığı və ya azaldığına dair əlamətin olub-olmadığını müəyyən etmək üçün hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparılır. Belə bir əlamət mövcud olarsa, Şirkət aktivin və ya GYV-in bərpa edilə bilən məbləğini hesablayır. Əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərəri yalnız sonuncu dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasından sonra aktivin bərpa edilə bilən dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən fərziyyələrdə dəyişiklik olduqda geri qaytarılır. Geri qaytarılma aktivin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərini və ya əvvəlki illərdə aktiv üçün dəyərsizləşmə zərəri tanınmasaydı, amortizasiya çıxılmaqla müəyyən ediləcək balans dəyərini keçməmək şərti ilə məhdudlaşdırılır. Aktiv yenidən qiymətləndirilmiş dəyərlə uçota alınmadıqda, bu cür geri qaytarılma mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır və bu halda, o, yenidən qiymətləndirmə artımı kimi nəzərə alınır.

İcarə

Şirkət qısamüddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanınma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Şirkət icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün lizinq öhdəliklərini və aktivlərdən istifadə etmək hüququnu ifadə edən istifadə hüquqlarını tanıyır.

İstifadə hüquqları

Şirkət istifadə hüquqlarını icarənin başlandığı tarixdə tanıyır (yəni, aktivin istifadəyə verildiyi tarix). İstifadə hüquqları yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyərlə ölçülür və lizinq öhdəliklərinin yenidən ölçülməsini nəzərə alır. İstifadə hüquqlarının ilkin dəyərinə tanınan lizinq öhdəliklərinin məbləği, çəkilmiş ilkin birbaşa məsrəflər və alınmış hər hansı icarə güzəştləri çıxılmaqla icarənin başlama tarixində və ya ondan əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. İstifadə hüquqları icarə müddəti və aktivlərin təxmin edilən faydalı istismar müddətindən daha qısa olanı əsasında düz xətt əsasında amortizasiya edilir.

İcarəyə götürülmüş aktivin mülkiyyət hüququ icarə müddətinin sonunda Şirkətə keçirsə və ya aktivin dəyəri satınalma opsiyasının həyata keçirilməsini əks etdirirsə, aktiv təxmin edilən faydalı istismar müddəti ərzində amortizasiya edilir. İstifadə hüquqları da dəyərsizləşməyə məruz qala bilər.

Lizinq öhdəlikləri

İcarənin başladığı tarixdə Şirkət icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin diskontlaşdırılmış dəyəri ilə ölçülən lizinq öhdəliklərini tanıyır. İcarə ödənişlərinə hər hansı icarə üzrə güzəştlər çıxılmaqla sabit ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri və qalıq dəyər zamanətləri ilə ödənilməsi gözlənilən məbləğlər daxildir. İcarə ödənişlərinə, həmçinin, Şirkət tərəfindən həyata keçiriləcəyi ehtimal olunan satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Şirkətin ləğv etmək opsiyasından istifadə etdiyini əks etdirirsə, icarəyə xitam verilməsi üçün cərimələrin ödənişlərini də əhatə edir.

İndeksdən və ya dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri ödənişi şərtləndirən hadisə və ya vəziyyətin baş verdiyi dövrdə xərclər kimi tanınır (mal-materialların istehsalı üçün çəkilmədiyi halda).

İcarə ödənişlərinin diskontlaşdırılmış dəyərini hesablayarkən Şirkət icarənin başlanması tarixində özünün borclanma faizindən istifadə edir, çünki icarədə nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi müəyyən edilmir. Başlama tarixindən sonra lizinq öhdəliklərinin məbləği faizlərin hesablanmasına görə artırılır və edilən icarə ödənişlərinə görə azaldılır. Bundan əlavə, icarə müddətində, icarə ödənişlərində (məs., belə icarə ödənişlərini müəyyən etmək üçün istifadə olunan indeks və ya əmsalın dəyişməsi nəticəsində gələcək ödənişlərə dəyişikliklər) və ya icarədə olan aktivin alınması üçün opsiyonun qiymətləndirilməsində dəyişikliklər olduqda lizinq öhdəliklərinin balans dəyəri yenidən ölçülür.

Qısamüddətli icarə və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi

Şirkət müxtəlif aktivlərin qısamüddətli icarələrinə müvafiq azadolmanı tətbiq edir (yəni, icarə müddəti başlama tarixindən etibarən 12 ay və ya daha az olan və satınalma seçimini ehtiva etməyən icarələr). O, həmçinin aşağı dəyərli hesab edilən aktivlərin icarəsinə də müvafiq azadolmanı tətbiq edir. Qısamüddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üzrə icarə ödənişləri icarə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında xərc kimi tanınır.

Pul və pul ekvivalentləri

Pul və pul ekvivalentləri banklardakı və kassadakı nağd pul vəsaitləri, banklardakı və digər maliyyə institutlarındakı tələbli əmanətlər və üç ay və ya daha az müddətə qısamüddətli yüksək likvidli, asanlıqla məlum məbləğdə pul vəsaitinə çevrilə bilən və dəyər dəyişikliyi riskinə məruz qalmayan qısamüddətli investisiyalardan ibarətdir. Pul və pul ekvivalentləri investisiya və ya digər məqsədlər üçün deyil, daha çox qısamüddətli pul ehtiyaclarını qarşılamaq məqsədi ilə saxlanılır.

Debitor borcları

Debitor borcları adi iş prosesində satılan mallara və ya göstərilən xidmətlərə görə müştərilərdən alınacaq məbləğlərdir. Onların müddəti adətən bir aya qədər olur və buna görə də hamısı cari aktiv kimi təsnif edilir.

Debitor borcları o zaman tanınır ki, Şirkətin ödəniş almaq üçün qeyd-şərtsiz hüququ var və ödənişin alınması yalnız vaxtın keçməsi ilə şərtlənir. Əhəmiyyətli maliyyə komponenti olmayan debitor borcları ilkin olaraq satış dəyəri ilə ölçülür. Əhəmiyyətli maliyyə komponentini və digər debitor borclarını ehtiva edən debitor borcları ilkin olaraq ədalətli dəyər üstəgəl əməliyyat xərcləri məbləği ilə ölçülür. Bütün debitor borcları sonradan amortizasiya olunmuş ilkin dəyərlə əks etdirilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Debitor borcları üçün Şirkət gözlənilən kredit itkilərinin (GKİ) hesablanmasında sadələşdirilmiş yanaşma tətbiq edir. Buna görə də, Şirkət kredit riskindəki dəyişiklikləri izləmir, əksinə, hər hesabat tarixində ömürlük GKİ-lərə əsaslanan zərər ehtiyatını tanıyır.

Şirkət öz tarixi kredit itkisi statistikasına əsaslanan, borclulara və iqtisadi mühitə xas olan perspektiv amillərə uyğunlaşdırılmış ehtiyat matrisi yaratmışdır. Müqavilə üzrə gecikmə 90 günü keçdikdə Şirkət maliyyə aktivini defolt hesab edir. Bununla belə, müəyyən hallarda, Şirkət tərəfindən saxlanılan hər hansı girovları nəzərə almadan daxili və ya xarici məlumatlar müqavilə məbləğlərini tam şəkildə ala bilməyəcəyini göstərdikdə Şirkət maliyyə aktivini defolt hesab edə bilər.

Borclunun ciddi maliyyə çətinliyində olduğunu göstərən məlumatlar olduqda və real ödəniş perspektivi olmadıqda Şirkət maliyyə aktivini silir, məs., borclu ləğv edildikdə və ya iflas proseduruna başlandıqda. Müvafiq hallarda hüquqi məsləhətlər nəzərə alınmaqla, silinmiş maliyyə aktivləri hələ də Şirkətin bərpa prosedurları çərçivəsində icra tədbirlərinə məruz qala bilər. Bərpa edilmiş hər hansı ödənişlər mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Mal-materiallar

Xammal və anbar qalıqları, bitməmiş istehsalat və hazır məhsul ilkin dəyərdən və xalis satış dəyərindən aşağı olanı ilə uçota alınır. İlkin dəyərə birbaşa materiallar və müvafiq hallarda birbaşa əmək məsrəfləri və mal-materialların hazırkı yerləşdiyi yerə və vəziyyətə gətirilməsi üçün çəkilmiş qaimə məsrəfləri daxildir. Alınmış mal-materialların ilkin dəyəri güzəştlər və endirimlər çıxıldıqdan sonra müəyyən edilir. Dəyər orta çəkili maya dəyəri metodundan istifadə etməklə hesablanır.

Xalis satış dəyəri mal-materialların emal məsrəfləri və satış xərcləri çıxılmaqla, adi iş prosesində təxmin edilən satış qiymətidir.

Kreditor borcları

Kreditor borcları maliyyə ilinin sonuna qədər Şirkətə təqdim edilmiş və ödənilməmiş mal və xidmətlər üzrə öhdəlikləri əks etdirir. Ödəniş müddəti hesabat dövründən sonra 12 ayı keçmədikdə, kreditor borcları cari öhdəliklər kimi təsnif edilir. Onlar ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır və sonra effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Borclar

Borclar ilkin olaraq çəkilmiş əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərlə tanınır. Borclar sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Alınmış məbləğlə (əməliyyat xərcləri çıxılmaqla) geri qaytarılacaq məbləğ arasında hər hansı fərq effektiv faiz metodundan istifadə etməklə borclar üzrə dövr ərzində mənfəət və ya zərərdə tanınır. Kredit xəttinin açılması ilə bağlı ödənilən komissiyalar, xəttin bir hissəsinin və ya tam şəkildə istifadə olunması ehtimalı olduğu dərəcədə əməliyyat xərcləri kimi tanınır. Bu halda, komissiyaanın tanınması xətdən istifadə baş verənə qədər təxirə salınır. Kredit xəttinin bir hissəsinin və ya tam şəkildə istifadə olunacağı ehtimalına dair hər hansı aydınlıq olmadıqda, komissiya likvidlik xidmətləri üçün əvvəlcədən ödəniş kimi kapitallaşdırılır və aid olduğu kredit xəttinin müddəti ərzində amortizasiya edilir.

Müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya müddəti bitdikdə borclar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir. Bağlanmış və ya üçüncü tərəfə ötürülmüş maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ, o cümlədən hər hansı pul olmayan aktivlər və ya qəbul edilmiş öhdəliklər arasındakı fərq mənfəət və ya zərərdə digər gəlir və ya maliyyə xərcləri kimi tanınır.

Şirkətin hesabat dövründən sonra ən azı 12 ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq üçün qeyd-şərtsiz hüququ olmadığı halda, borclar cari öhdəliklər kimi təsnif edilir.

Müvafiq aktivin əldə edilməsi, tikintisi və ya istehsalı ilə birbaşa əlaqəli olan ümumi və xüsusi borclanma xərcləri aktivin başa çatdırılması və təyinatı üzrə istifadəsi və ya satışı üçün hazırlanması üçün tələb olunan müddət ərzində kapitallaşdırılır. Müvafiq aktivlər təyinatı üzrə istifadəyə və ya satışa hazırlanmaq üçün mütləq şəkildə müəyyən vaxt tələb edən aktivlərdir. Xüsusi borcların müvəqqəti investisiyasından əldə edilmiş investisiya gəlirləri, onların müvafiq aktivlərə xərclənməsini gözləyərkən, kapitallaşmalı olan borclanma xərclərindən çıxılır.

Digər borclanma xərcləri çəkildikləri dövrdə xərc kimi tanınır.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi

Cari mənfəət vergisi xərci Şirkətin fəaliyyət göstərdiyi və vergiyə cəlb olunan gəlir əldə etdiyi ölkədə hesabat dövrünün sonunda qüvvədə olan və ya mahiyyətcə qüvvəyə minmiş vergi qanunları əsasında hesablanır. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən vergi ödəyicisi kimi Şirkət 20% sabit dərəcə ilə mənfəət vergisinə cəlb edilir. Cari mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri vergi orqanlarından geri alınması və ya ödənilməsi gözlənilən məbləğlə ölçülür.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi, hesabat tarixinə aktiv və öhdəliklərin maliyyə uçotundakı qalıqları ilə onların vergi uçotu ilə qalıqları arasındakı müvəqqəti fərqlər üzrə öhdəlik metodundan istifadə etməklə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, müəssisələrin birləşməsi istisna olmaqla, əməliyyat zamanı nə maliyyə nə də vergi uçotuna təsir etməyən və müvafiq müvəqqəti fərqlərə səbəb olmayan əməliyyatlar üçün uçota alınır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri bütün çıxıla bilən müvəqqəti fərqlər və istifadə olunmamış keçmiş illərin vergi zərərləri üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, aşağıdakılar istisna olmaqla, çıxıl bilən müvəqqəti fərqlərin və istifadə olunmamış keçmiş illərin vergi zərərlərinin sonrakı dövrlərdə kifayət qədər mənfəətin olacağı ehtimal edilən dərəcədə tanınır:

- Təxirə salınmış mənfəət vergisi, müəssisələrin birləşməsi istisna olmaqla, əməliyyat zamanı nə maliyyə nə də vergi uçotuna təsir etməyən və müvafiq müvəqqəti fərqlərə səbəb olmayan əməliyyatlardan yarananda;

- Törəmə, asılı və birgə müəssisələrdəki iştirak paylarına qoyulan investisiyalarla bağlı çıxılan müvəqqəti fərqlərə gəldikdə, təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız müvəqqəti fərqlərin geri qayıdacağı və vergiyə cəlb olunan mənfəətin kifayət qədər olacağı ehtimal edilən dərəcədə tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və təxirə salınmış vergi aktivinin tam və ya bir hissəsinin istifadəsinə imkan verəcək kifayət qədər vergiyə cəlb olunan mənfəətin olması ehtimalı artıq olmadığı dərəcədə azaldılır. Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində yenidən qiymətləndirilir və gələcək vergiyə cəlb olunan mənfəətin təxirə salınmış vergi aktivinin bərpasına imkan verəcəyi ehtimal olunan dərəcədə tanınır. Təxirə salınmış vergi

aktivlərinin bərpa olunma qabiliyyətini qiymətləndirərkən Şirkət maliyyə hesabatlarında və digər idarəetmə hesabatlarında istifadə edilən eyni proqnoz fərziyyələrinə əsaslanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat tarixində qüvvəyə olan və ya məhiyyətə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələri (və vergi qanunları) əsasında aktivin alınacağı və ya öhdəliyin ödənilməsi ildə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Cari və təxirə salınmış vergi, digər məcmu gəlirdə və ya bilavasitə kapitalda tanınan maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, mənfəət və ya zərərdə tanınır. Bu halda vergi müvafiq olaraq digər məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri, cari vergi aktivləri və öhdəliklərini əvəzləşdirmək üçün qanuni hüquqa malik olduqda və təxirə salınmış vergi qalıqları eyni vergi orqanına aid olduqda qarşılıqlı əvəzləşdirilir. Cari vergi aktivləri və vergi öhdəlikləri o zaman əvəzləşdirilir ki, müəssisə qanuni olaraq əvəzləşdirmək hüquqa malikdir və xalis əsasda hesablaşmalar aparmaq, ya da aktiv və öhdəliyi eyni vaxtda bağlamaq niyyətindədir.

Əlavə dəyər vergisi (ƏDV)

Əlavə dəyər vergisi (ƏDV) Azərbaycanda malların satışı, xidmətlərin göstərilməsi və malların idxalı zamanı tutulur. ƏDV-nin standart dərəcəsi 18% təşkil edir.

Bütün gəlirlər, xərclər və aktivlər aşağıdakılar istisna olmaqla, tətbiq olunan ƏDV çıxıldıqdan sonra uçota alınır:

- aktivlərin və ya xidmətlərin alınması zamanı ödənilmiş ƏDV-nin vergi orqanlarından geri qaytarılmayacağı hallarda həmin aktivin alış dəyərinin bir hissəsi və ya xərc kimi tanınır;
- ƏDV daxil məbləğdə uçota alınmış debitor borcları və öhdəliklər.

Vergi orqanlarından alınmalı və ya ödənilməli olan ƏDV-nin xalis məbləği maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda Şirkətin cari aktivlərin və ya öhdəliklərin bir hissəsi kimi göstərilir.

İşçilərə ödənişlər

Əmək haqqı, illik məzuniyyət və ya xəstəlik məzuniyyəti ilə bağlı işçilərə hesablanan müavinətlər üzrə öhdəlik müvafiq xidmətin göstərildiyi dövrdə ödənilməsi gözlənilən müavinətin diskontlaşdırılmamış məbləğində tanınır.

Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunlarına əsasən, Şirkət işçilərin əmək haqqı, işsizlikdən sığorta ödənişləri və icbari tibbi sığorta üzrə məcburi sosial sığorta haqlarını ödəməyə borcludur. Şirkətin qanunla müəyyən edilmiş sosial sığorta sistemi üzrə ödənişlərdən kənar pensiya və ya oxşar müavinət ödənişləri etmək kimi hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyi yoxdur.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar o zaman tanınır ki, Şirkətin keçmiş hadisə nəticəsində cari öhdəliyi (hüquqi və ya konstruktiv) olduqda və Şirkətdən həmin öhdəliyi yerinə yetirmək tələb oluna bilər və öhdəliyin məbləği etibarlı şəkildə hesablana bilər.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ, öhdəliyi əhatə edən risklər və qeyri-müəyyənliklər nəzərə alınmaqla, hesabat tarixinə cari öhdəliyin ödənilməsi üçün tələb olunan məbləğin ən düzgün təxminidir. Ehtiyat hazırkı öhdəliyi yerinə yetirmək üçün təxmin edilən pul hərəkətindən istifadə etməklə hesablandıqda, onun balans dəyəri həmin pul hərəkətinin diskontlaşdırılmış dəyəridir (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda).

Ehtiyatın ödənilməsi üçün tələb olunan məbləğin bir hissəsinin və ya tamamının üçüncü tərəfdən bərpa olunacağı gözlənildikdə, kompensasiyanın alınacağına faktiki olaraq əmin olduqda və onun məbləği etibarlı şəkildə ölçülə bildikdə, debitor borc aktiv kimi tanınır.

Yeni və dəyişmiş standartlar

Şirkət aşağıdakı standartları və düzəlişləri ilk dəfə 01 yanvar 2024 tarixi ilə başlayan illik hesabat dövrü üçün tətbiq etmişdir:

- Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnifatı – MUBS 1-ə düzəlişlər;
- Satış və geriye lizinq zamanı icarə öhdəliyi – MHBS 16-ya düzəlişlər;
- Təchizatçıların maliyyələşdirilməsi ilə bağlı razılaşmalar – MUBS 7 və MHBS

7-ye düzəlişlər.

Yuxarıda sadalanan standartlar və düzəlişlər əvvəlki dövrlərdə tanınmış məbləğlərə hər hansı əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir və onların cari və ya gələcək dövrlərə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcəyi gözlənilmir.

3. Mühüm mühakimələr və təxminlər

Şirkətin rəhbərliyi maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün mülahizələr, təxminlər və fərziyyələri istifadə edir və bu satış gəlirinin, xərclərin, aktivlərin və öhdəliklərin hesabatda göstərilən məbləğlərinə, habelə əlavə açıqlamalara və şərti öhdəliklərin təsir

edir. Bu fərziyyələr və təxminlər üzrə olan qeyri-müəyyənlik gələcək dövrlərdə aktiv və ya öhdəliklərin balans dəyərinə təsir edən əhəmiyyətli düzəlişlər tələb edə bilər. Artıq dərəcədə mühakimə tələb edən sahələrin və istifadə olunmuş təxminlərin və fərziyyələrin səhv çıxması səbəbindən daha çox düzəlişə ehtiyacı ehtimal olunan maddələrin icmal aşığıdakı kimidir.

Gözlənilən kredit itkiləri üçün ehtiyat

Şirkət debitor borcları üzrə GKİ-ləri hesablamaq üçün ehtiyat matrisindən istifadə edir. Ehtiyat dərəcələri oxşar riskləri olan müxtəlif müştəri segmentlərinin qruplaşdırılması üçün vaxtı keçmiş günlərə əsaslanır (məs., məhsul növü, müştəri növü və reytingi, coğrafi bölgə və zəmanət növləri).

Ehtiyat matrisi ilkin olaraq Şirkətin tarixi müşahidə edilmiş defolt dərəcələrinə əsaslanır. Şirkət keçmiş kredit itkisi təcrübəsini gələcəyə doğru gözlənilən məlumatlara tənzimləmək üçün matrisinə düzəlişlər verir. Hər hesabat tarixində, tarixən müşahidə edilmiş defolt dərəcələri yenilənir və proqnozlardakı dəyişikliklər təhlil edilir.

Tarixən müşahidə edilmiş defolt dərəcələri, proqnozlaşdırılan iqtisadi şərtlər və GKİ-lər arasında korrelyasiyanın qiymətləndirilməsi əhəmiyyətli bir təxmindir. GKİ-lərin məbləği mövcud şəraitlərdə dəyişikliklərə və proqnozlaşdırılan iqtisadi vəziyyətə həssasdır. Şirkətin tarixi kredit itkisi təcrübəsi və iqtisadi şərtlərin proqnozu gələcəkdə müştərinin faktiki defoltunu ifadə etməyə bilər.

Torpaq, tikili və avadanlığın faydalı istismar müddətləri

Torpaq, tikili və avadanlığın son qalıq dəyərləri hər il gələcək bazar şəraiti, aktivlərin qalan istismar müddəti və proqnozlaşdırılan silinmə dəyəri nəzərə alınmaqla nəzərdən keçirilir. Faydalı istismar müddətlərinin qiymətləndirilməsi həm keçmiş statistikaya, həm də gələcək istifadəyə dair gözləntilərə əsaslanır və buna görə də müəyyən dərəcədə mülahizələrin tətbiq edilməsini tələb edir. Amortizasiya dərəcələri rəhbərliyin aktivlərin faydalı istismar müddəti ilə bağlı ən düzgün qiymətləndirməsini əks etdirir.

4. Satış gəliri

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə satış gəlirinin məhsullar üzrə açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2024	2023
Stol və stul dəstləri	2,704	2,449
Qonaq otağı	2,619	1,495
Yataq otağı	2,443	3,008
Divanlar	2,312	2,047
Mətbəx	1,858	1,945
CƏMI SATIŞ GƏLİRİ	11,936	10,944

5. Satışın maya dəyəri

Satışın maya dəyəri əsasən müvafiq gəlirin tanındığı dövrdə xərc kimi silinən mal-materialların balans dəyərindən ibarətdir. Buraya həmçinin istehsalda məşğul olan işçilərin əmək haqları, maşın və avadanlıqların amortizasiyası və digər sabit istehsalat məsrəfləri daxildir.

6. Satış və dağıtım xərcləri

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə satış və dağıtım xərclərinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2024	2023
Dağıtım xərcləri	715	665
Agent komissiyaları	256	238
Amortizasiya xərcləri	219	175
Marketinq və reklam	110	100
Hədiyyələr	34	38
Digər kommersiya xərcləri	18	20
CƏMI SATIŞ VƏ DAĞITIM XƏRCLƏRİ	1,352	1,236

7. İnzibati xərclər

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə inzibati xərclərin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2024	2023
Amortizasiya xərcləri	347	273
Əmək haqqı	290	280
Sosial müdafiə xərcləri	73	70
İcarə	26	26
Bank komissiyaları	21	13
Nəqliyyat	20	20
Peşəkar xidmətlər	17	15
Sığorta	12	10
Rabitə xərcləri	10	10
Kommunal xidmətlər	8	8
Digər inzibati xərclər	7	6
CƏMİ İNZİBATİ XƏRCLƏR	831	731

8. Maliyyə xərcləri

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə maliyyə xərclərinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2024	2023
Borclar üzrə faiz xərcləri	153	214
Lizinq öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri	74	65
CƏMİ MALİYYƏ XƏRCLƏRİ	227	279

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

9. Mənfəət vergisi

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə mənfəət vergisinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2024	2023
Cari mənfəət vergisi	825	744
Təxirə salınmış mənfəət vergisi	(2)	(8)
CƏMİ MƏNFƏƏT VERGİSİ	823	736

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə faktiki mənfəət vergisi xərcinin nəzəri hesablanmış vergi xərci ilə üzləşməsi aşağıdakı kimidir:

	2024	2023
VERGİDƏN ƏVVƏLKİ MƏNFƏƏT	3,974	3,607
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20% dərəcəsi ilə mənfəət vergisi xərci	795	721
Daimi fərqlərin təsiri	28	15
CƏMİ MƏNFƏƏT VERGİSİ	823	736

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə təxirə salınmış vergi aktivlərinin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Lizinq öhdəlikləri	İstifadə hüquqları	Debitor borcları	CƏMİ
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	59	(56)	16	19
Əlavələr	82	-	4	86
Silinmələr	-	(78)	-	(78)
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	141	(134)	20	27
Əlavələr	20	-	-	20
Silinmələr	-	(16)	(2)	(18)
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	161	(150)	18	29

10. Pul və pul ekvivalentləri

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə pul və pul ekvivalentlərinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Bank hesabları	4,058	3,288
ƏDV depozit	217	109
Kassa	6	4
CƏMİ PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİ	4,281	3,401

ƏDV depozit hesabı vergi orqanlarında açılmış xüsusi hesabdır. Bu hesabdən yalnız ƏDV və digər vergi ödənişləri həyata keçirilə bilər.

11. Verilmiş avanslar

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə verilmiş avansların açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Səhmdar cəmiyyətləri	33	35
Fiziki şəxslər	33	-
Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər	-	32
CƏMİ VERİLMİŞ AVANSLAR	66	67

12. Debitor borcları

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə debitor borclarının açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Müştərilərdən alınacaq məbləğlər	1,687	941
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(84)	(95)
CƏMİ DEBİTOR BORCLARI	1,603	846

Debitor borcları faizsizdir və adətən 30-90 gün arası müddətdə ödənilməlidir. 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə debitor borclarının qarşı tərəflər üzrə açıqlaması aşağıdakı kimidir:

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarına qeydlər
(min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər	937	244
Dövlət qurumları və şirkətləri	323	97
Fiziki şəxslər	203	200
Səhmdar cəmiyyətləri	140	305
CƏMİ DEBİTOR BORCLARI	1,603	846

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Fiziki şəxslər	Səhmdar cəmiyyətləri	Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər	CƏMİ
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ				
QALIQ	-	(77)	-	(77)
Ehtiyatın yaradılması	-	-	(29)	(29)
Ehtiyatın geri qaytarılması	11	-	-	11
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ	11	(77)	(29)	(95)
QALIQ				
Ehtiyatın yaradılması	(18)	-	-	(18)
Ehtiyatın geri qaytarılması	-	-	29	29
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ	(7)	(77)	-	(84)
QALIQ				

13. Mal-materiallar

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə mal-materialların açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Hazır məhsul	1,361	1,130
Xammal	237	402
Davam edən istehsalat	150	53
CƏMİ MAL-MATERIALLAR	1,748	1,585

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə müvafiq olaraq AZN 4,829 və AZN 4,378 məbləğində mal-materiallar xərcə silinmişdir və "Satışın maya dəyəri" maddəsinə daxil edilmişdir.

14. Torpaq, tikili və avadanlıq

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə torpaq, tikili və avadanlığın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Binalar və tikililər	Torpaq	Maşın və avadanlıq lar	Nəqliyyat vasitələri	Digər əsas vəsaitlər	CƏMİ
<u>İlkin dəyər</u>						
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	2,665	1,722	2,973	840	390	8,590
Əlavələr	160	-	171	-	132	463
Silinmələr	-	-	-	-	(137)	(137)
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	2,825	1,722	3,144	840	385	8,916
Əlavələr	132	-	65	225	293	715
Silinmələr	-	-	(188)	-	-	(188)
Yenidən qiymətləndirmə	-	172	-	-	-	172
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	2,957	1,894	3,021	1,065	678	9,615
<u>Yığılmış amortizasiya</u>						
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	(591)	-	(1,338)	(504)	(333)	(2,766)
Amortizasiya xərci	(198)	-	(472)	(168)	(158)	(996)
Silinmələr	-	-	-	-	111	111
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	(789)	-	(1,810)	(672)	(380)	(3,651)
Amortizasiya xərci	(207)	-	(500)	(213)	(231)	(1,151)
Silinmələr	-	-	122	-	-	122
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	(996)	-	(2,188)	(885)	(611)	(4,680)
<u>Xalis balans dəyəri</u>						
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	2,036	1,722	1,334	168	5	5,265
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	1,961	1,894	833	180	67	4,935

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarına qeydlər
(min Azərbaycan manatı ilə)

Torpağın ədalətli dəyəri Beynəlxalq Qiymətləndirmə Standartlarına uyğun olaraq bazar müqayisəsi üsulu ilə müəyyən edilmişdir. Qiymətləndirmə müstəqil qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilmişdir və oxşar xüsusiyyətlərə malik torpaqlar üzrə məlumat bazasına əsaslanır.

2024-cü ildə torpağın yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan xalis artım AZN 172 olaraq digər məcmu gəlirdə tanınmışdır. Əgər torpaq ilkin dəyər modeli ilə ölçülsəydi, 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə onun balans dəyəri AZN 1,240 təşkil edərdi.

15. Qeyri-maddi aktivlər

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə qeyri-maddi aktivlərin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Lisenzialar və patentlər	Proqram təminatı	CƏMİ
<u>İlkin dəyər</u>			
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	620	98	718
Əlavələr	-	24	24
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	620	122	742
Əlavələr	17	30	47
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	637	152	789
<u>Yığılmış amortizasiya</u>			
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	(109)	(31)	(140)
Amortizasiya xərci	(31)	(12)	(43)
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	(140)	(43)	(183)
Amortizasiya xərci	(32)	(15)	(47)
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	(172)	(58)	(230)
<u>Xalis balans dəyəri</u>			
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	480	79	559
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	465	94	559

16. Kreditor borcları

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə kreditor borclarının açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər	1,551	790
Səhmdar cəmiyyətləri	436	410
Dövlət qurumları və şirkətləri	160	114
Fiziki şəxslər	156	15
CƏMİ KREDİTOR BORCLARI	2,303	1,329

Kreditor borcları faizsizdir və adətən tanındıqdan sonra 30 gün ərzində ödənilir.

17. Alınmış avanslar

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə alınmış avansların açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər	59	60
Fiziki şəxslər	55	56
CƏMİ ALINMIŞ AVANSLAR	114	116

18. Borclar

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə borcların cari və uzunmüddətli hissələrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Kapital Bank 5 illik kredit	530	378
ABB kredit xətti	219	175
CƏMİ QISAMÜDDƏTLİ BORCLAR	749	553
Kapital Bank 5 illik kredit	404	947
CƏMİ UZUNMÜDDƏTLİ BORCLAR	404	947
CƏMİ BORCLAR	1,153	1,500

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarına qeydlər
(min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə borcların açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	Faiz dərəcəsi	Bitmə tarixi	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
ABB kredit xətti	14%	-	219	175
Kapital Bank 5 illik kredit	11%	30 may 2026	934	1,325
CƏMİ BORCLAR			1,153	1,500

Kapital Bank-dan kredit manatla alınmışdır və verildiyi tarixdən etibarən beş il ərzində aylıq bərabər hissələrlə ödənilməlidir. 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə müvafiq olaraq balans dəyəri AZN 1,230 və AZN 1,176 olan Şirkətin müəyyən bina və tikililəri ilə girov şəklində təmin edilmişdir.

ABB tərəfindən açılmış kredit xətti ümumi limit məbləği AZN 400 olan təminatsız kreditdir. Hər bir tranş ödəniş tarixindən etibarən 6 ay ərzində ödənilir.

19. Lizing öhdəlikləri

Şirkətin inzibati ofisləri üçün müddətləri 5 ildən 7 ilədək dəyişən üç icarə müqaviləsi var.

Şirkət həmçinin 12 ay və ya daha az müddətə müəyyən maşın və nəqliyyat vasitələri və aşağı dəyəri olan ofis avadanlıqlarını icarəyə götürmüşdür. Şirkət bu icarələr üçün “qısamüddətli icarə” və “az dəyərli aktivlərin icarəsi” üzrə tanınma azadolmalarını tətbiq edir. 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə lizing öhdəliklərinin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Ofis icarəsi	CƏMİ
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	295	295
Əlavələr	512	512
Geri ödəmələr	(164)	(164)
Faizlərin hesablanması	65	65
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	708	708
Əlavələr	235	235
Geri ödəmələr	(206)	(206)
Faizlərin hesablanması	74	74
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	811	811

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarına qeydlər
(min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə lizinq öhdəliklərinin cari və uzunmüddətli hissələrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Uzunmüddətli	597	614
Cari	214	94
CƏMI LİZİNQ ÖHDƏLİKLƏRİ	811	708

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə istifadə hüquqlarının hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Ofis icarəsi	CƏMI
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	278	278
Əlavələr	513	513
Amortizasiya xərci	(122)	(122)
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	669	669
Əlavələr	235	235
Amortizasiya xərci	(152)	(152)
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	752	752

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində başa çatan illər üzrə icarə ilə bağlı mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda aşağıdakı məbləğlər öz əksini tapmışdır:

	2024	2023
İstifadə hüququ üzrə amortizasiya xərci	152	122
Lizinq öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri	74	65
Aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi ilə bağlı xərclər	26	26
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏRDƏ TANINMIŞ CƏMI	252	213
MƏBLƏĞ		

20. Digər öhdəliklər

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə digər öhdəliklərin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Vergi öhdəlikləri	1,229	938
İşçilərə olan öhdəliklər	33	31
CƏMİ DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR	1,262	969

21. Nizamnamə kapitalı

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə Şirkətin nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri AZN 2 olan 90 səhmdən ibarət olmuşdur. 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə nizamnamə kapitalının səhmdarlar üzrə açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024	31 dekabr 2023
Elmar Hüseynov	80	80
Nərmin Əliyeva	60	60
Rəşad Məmmədov	40	40
CƏMİ NİZAMNAMƏ KAPİTALI	180	180

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə Şirkət tərəfindən elan edilmiş və ödənilmiş dividendlər müvafiq olaraq AZN 2,800 və AZN 1,300 təşkil etmişdir.

Dividendlər İdarə Heyəti tərəfindən təklif edilir və səhmdarların illik ümumi yığıncağında təsdiq edilir.

22. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Əməliyyat mühiti

Şirkət fəaliyyətinin böyük hissəsini Azərbaycanda həyata keçirir. Azərbaycan kimi inkişaf etməkdə olan ölkələr iqtisadi, siyasi, sosial və hüquqi risklər də daxil olmaqla müxtəlif risklərə məruz qalır. Azərbaycanda biznesə təsir edən qanunlar və qaydalar sürətlə dəyişməkdə davam edir, vergi və tənzimləyici normativlər bəzi hallarda birmənalı şəkildə tətbiq edilmir. Azərbaycan iqtisadiyyatı xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssasdır. Son illər ərzində Azərbaycan hökuməti daha tarazlaşdırılmış

iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün geniş iqtisadi və sosial islahatları həyata keçirməkdədir.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri Azərbaycanın kredit reytingini mütəmadi olaraq qiymətləndirirlər. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Fitch agentliyi Azərbaycanın reytingini "BB+", S&P agentliyi - "BB+" və Moody's - "Ba1" kimi qiymətləndirib.

Vergi öhdəlikləri

Şirkət mənfəət vergisi daxil olmaqla müxtəlif vergilərin ödəyicisidir. Azərbaycanda vergitutma sistemi inkişaf etməkdədir və bəzən bir-birinə zidd olan və müxtəlif vergi orqanları tərəfindən fərqli şəkildə tətbiq edilən qanunlarla, rəsmi bəyanatlarla və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər ciddi sanksiyalar, cərimələr və faizlər tətbiq etmək səlahiyyətinə malik olan bir sıra orqanlar tərəfindən yoxlanıla bilər.

Vergi yoxlaması əvvəlki üç təqvim ili üzrə maliyyə dövrlərini təftiş edə bilər. Müəyyən şəraitdə belə yoxlamalar daha uzun müddətləri əhatə edə bilər.

Vergi üzrə öhdəliklərinin hesablanması əhəmiyyətli dərəcədə təxminlərə və mülahizələrə söykənir. Rəhbərlik hesab edir ki, o, tətbiq olunan Azərbaycan vergi qanunvericiliyi, rəsmi açıqlamalar və məhkəmə qərarlarına əsasən vergi öhdəliklərini adekvat şəkildə əks etdirib. Bununla belə, müvafiq orqanların yanaşması fərqli ola bilər və səlahiyyətli orqanlar öz yanaşmalarını tətbiq etməli olarsa, bu, maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilər.

Kapital xərcləri üzrə öhdəliklər

Kapital xərcləri üzrə öhdəliklər hesabat tarixindən sonra həyata keçiriləcək kapital layihələri üzrə ümumi yatırım məbləğini əks etdirir. 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə bu maliyyə hesabatlarında açıqlanmalı kapital öhdəliyi olmamışdır.

Məhkəmə işləri

Vaxtaşırı və normal iş prosesində Şirkətin qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Öz təxminlərinə və həm daxili, həm də kənar peşəkar məsləhətlərə əsasən, rəhbərlik bu maliyyə hesabatlarında nəzərdə tutulmuş ehtiyatlardan artıq olan iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli itkilərin baş verməyəcəyi qənaətinədir.

23. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Maliyyə risklərinin idarə edilməsi qeydi Şirkətin maliyyə risklərinə məruz qalmasını və bu risklərin Şirkətin gələcək maliyyə fəaliyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini izah edir. Şirkət bazar riski, kredit riski və likvidlik riskinə məruz qalır. Şirkətin maliyyə departamenti bu riskləri rəhbərlik tərəfindən təsdiq edilmiş siyasətlər əsasında idarə edir. Maliyyə departamenti Şirkətin əməliyyat bölmələri ilə sıx əməkdaşlıq edərək maliyyə risklərini müəyyən edir, qiymətləndirir və onların idarə olunmasını həyata keçirir.

Şirkətin əsas maliyyə aktivlərinə pul və pul ekvivalentləri və debitor borcları daxildir. Şirkətin əsas maliyyə öhdəliklərinə kreditor borcları, borclar və lizinq öhdəlikləri daxildir.

Kredit riski

Kredit riski, maliyyə itkisi ilə nəticələnən qarşı tərəfin maliyyə aləti və ya müştəri müqaviləsi üzrə öhdəliklərini yerinə yetirməməsi riskidir. Şirkət əməliyyat və maliyyələşdirmə fəaliyyəti zamanı kredit risklərinə məruz qalır, o cümlədən pul və pul ekvivalentləri və debitor borclarından.

Müştəridən qaynaqlanan kredit riski müvafiq əməliyyatlara cavabdeh olan hər bir struktur bölməsi tərəfindən idarə olunur. Müştərinin ödəmə qabiliyyəti keçmiş təcrübə, maliyyə vəziyyəti və digər amillər əsasında qiymətləndirilir. Fərdi limitlər bu qiymətləndirməyə uyğun olaraq müəyyən edilir. Müştəri limitlərinə riayət olunmasına müvafiq rəhbərlik tərəfindən mütəmadi olaraq nəzarət edilir.

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə Şirkətin ümumi qalığı AZN 960 olan 6 müştərisi (2023: 6 müştəri, AZN 588) olmuşdur ki, bu da ümumi debitor borclarının müvafiq olaraq təxminən 59% və 70%-ni təşkil edirdi.

Gözlənilən kredit itkilərini ölçmək üçün ehtiyat matrisindən istifadə etməklə hər hesabat tarixində dəyərsizləşmə təhlili aparılır. Ehtiyat dərəcələri oxşar riskləri olan müxtəlif müştəri seqmentlərinin qruplaşdırılması üçün vaxtı keçmiş günlərə əsaslanır (məs., məhsul növü, müştəri növü və reytingi, coğrafi bölgə və zəmanət növləri). Hesablama ehtimala əsaslanan nəticəni, pulun vaxt dəyərini və keçmiş hadisələr, cari şərtlər və gələcək iqtisadi şəraitin proqnozları haqqında hesabat tarixində mövcud olan məqsədə uyğun və əsaslandırılıla bilən məlumatları əks etdirir.

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarına qeydlər
(min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə ehtiyat matrisindən istifadə etməklə Şirkətin debitor borcları üzrə kredit riskinə məruz qalması haqqında məlumat aşağıdakı kimidir:

	Cari	30-90 gün arası	90-180 gün arası	180- 365 gün arası	1 ildən artıq	CƏMİ
Debitor borcları - əsas məbləğ	1,013	532	115	27	-	1,687

	Cari	30-90 gün arası	90-180 gün arası	180- 365 gün arası	1 ildən artıq	CƏMİ
Debitor borcları - əsas məbləğ	735	88	99	19	-	941

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski, xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər səbəbindən xalis valyuta mövqeyi üzrə ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul hərəkətinin dəyişməsi riskidir. Şirkət xarici valyutada əməliyyatlar aparır və nəticədə məzənnə dəyişikliyi riskinə məruz qalır.

Hesabat dövrünün sonuna Şirkətin xarici valyuta riskinə məruz qalması aşağıdakı kimi olmuşdur:

	EUR	USD	CƏMİ
Pul və pul ekvivalentləri	369	987	1,356
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	369	987	1,356
Kreditor borcları	(3)	(71)	(74)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(3)	(71)	(74)
XALIS MÖVQE 2024	366	916	1,282

	EUR	USD	CƏMİ
Pul və pul ekvivalentləri	299	651	950
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	299	651	950
Kreditor borcları	(79)	(61)	(140)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(79)	(61)	(140)
XALIS MÖVQE 2023	220	590	810

Şirkətin xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər riskinə məruz qalması ilk növbədə onun əməliyyat və maliyyələşdirmə fəaliyyəti ilə bağlıdır.

Likvidlik riski

Likvidlik riski Şirkətin maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirməkdə çətinlik çəkməsi riskidir. Şirkətin siyasəti likvidlik tələblərinə və borclanma şərtlərinə mütəmadi olaraq nəzarət etmək, qısa və uzun müddət ərzində öhdəlikləri ödəmək üçün kifayət qədər pul ehtiyatı saxlamasını təmin etməkdir.

Aşağıdakı cədvəllər Şirkətin müqavilələri üzrə ödəməli olduğu diskontlaşdırılmamış maliyyə öhdəliklərinin (faiz dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanmış faiz ödənişləri daxil olmaqla) hesabat dövrünün sonuna Şirkətdən tələb edilə bilən ən erkən ödəmə müddətlərini göstərir:

	3 aya qədər	3 aydan 12 aya qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	CƏMİ
Borclar	398	541	295	-	1,234
Lizinq öhdəlikləri	59	179	709	-	947
Kreditor borcları	2,303	-	-	-	2,303
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ 2024	2,760	720	1,004	-	4,484

	3 aya qədər	3 aydan 12 aya qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	CƏMİ
Borclar	332	473	887	-	1,692
Lizinq öhdəlikləri	47	143	604	-	794
Kreditor borcları	1,329	-	-	-	1,329
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ 2023	1,708	616	1,491	-	3,815

24. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024 - əlaqəli	31 dekabr 2024 - cəmi	31 dekabr 2023 - əlaqəli	31 dekabr 2023 - cəmi
Debitor borcları	2	1,603	2	846
- Digər əlaqəli tərəflər	2		2	
Kreditor borcları	(135)	(2,303)	(66)	(1,329)
- Digər əlaqəli tərəflər	(135)		(66)	

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatlar aparılmışdır:

	2024 - əlaqəli	2024 - cəmi	2023 - əlaqəli	2023 - cəmi
Satış gəliri	661	11,936	348	10,944
- Digər əlaqəli tərəflər	661		348	
Alışlar	(790)	(6,637)	(420)	(5,854)
- Digər əlaqəli tərəflər	(790)		(420)	

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə Şirkətin rəhbərliyinə ödənişlər aşağıdakı kimidir:

	2024	2023
Əmək haqqı	54	48
Mükafatlar	12	10
CƏMI RƏHBƏRLİYƏ ÖDƏNİŞLƏR	66	58

"AzBiznes" MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarına qeydlər
(min Azərbaycan manatı ilə)

25. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

17 fevral 2025-ci il tarixində Şirkət ofis mebeli üçün yeni zavodun tikintisinin maliyyələşdirilməsi üçün ABB ilə yeni kredit müqaviləsi imzalamışdır. Müqavilə üzrə ümumi kredit məbləği AZN 850 təşkil edir və onun yaxın 12 ay ərzində istifadə olunması gözlənilir.

Kredit 4 il ərzində illik 9.5% faiz dərəcəsi ilə aylıq bərabər hissələrlə ödənilməlidir.